ޖމ/20/2025/ރ-67

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީ

ރައްޔިތުންގެ ޒިޔާރަތް ކުރުމުގެ އާންމު ވަގުތު ނެގުމުގެ ބިލު

މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމިގޮތުގެ ރިޕޯޓު

ރިޕޯޓް ނަންބަރު:M20/R/MM/2025/09

14 ސެޕްޓެންބަރު 2025

މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީ

މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތަކީ، ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކަންކަން ދިރާސާކުރުމާއި، މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ސިޔާސަތުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް އޮތްނަމަ އެކަމުގައި ފާހަގަކޮށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމާއި، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އާ މުއައްސަސާތަކުން އަދާކުރަމުންދާ މިންވަރު ބަލައި ދިރާސާކޮށް، އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމެވެ.

މީގެ އިތުރުން ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުތަކުން އުފައްދާފައިވާ މިނިވަން މުއައްސަސާތައް މުސްތަޤިއްލު މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން އެހެން ކޮމިޓީއެއްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ދާއިރާގައި ނުހިމެނޭ މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގައި ތިބޭ ވެރިންނާއި މުސްތަޤިއްލު މަޤާމުތަކުގައި ތިބޭ ބޭފުޅުން ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުމާއި، އެ މުއައްސަސާތަކުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓް ދިރާސާކުރުމާއި، އެ މުއައްސަސާތަކާ ގުޅޭގޮތުން އާންމުންނާއި އެހެނިހެން ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ދިރާސާކޮށް، އެ ކަންކަމާ އެޅޭނެ ފިޔަވަޅުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ލަފާދިނުމާއި، އެ މުއައްސަސާތަކުގެ ދާއިރާތަކުގައި ހިނގާ ކަންކަން ދިރާސާކޮށް، މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމާއި، މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ މެންބަރުކަމަށާއި މުސްތަޤިއްލު މަޤާމުތަކަށް ޢައްޔަންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ނަންތައް ހުށަހެޅުމުގެ މަޤާމުން ވަކިކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން މަޢުލޫމާތު ލިބޭ ފޯރުކޮށް އިންތިޚާބުކުރުމާއި، މިނިވަން މުއައްސަސާތަކާ ބަހުސްކޮށް އެ މުއައްސަސާތަކުގެ ހިންގުމާ ގުޅޭގޮތުން ބޭނުންވާ ކަންކަމާ ސުވާލުކޮށް، އެ މުއައްސަސާތަކުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ބަލައި، އިޞްލާޙުކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ބާރުއެޅުމާއި، މިނިވަން މުއައްސަސާތަކާއި މުސްތަޤިއްލު މަޤާމުތަކުގައި ތިބޭ ބޭފުޅުންގެ މަސައްކަތާއި ވާޖިބުތަކާއި ބާރުތަކާ ގުޅޭގޮތުން މަޢުލޫމާތު ހޯދުން އެކުލެވެއެވެ.

މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭ މެންބަރުން:

ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު

ހުސައިން ރިޝާ އާދަމް
މާފުށި ދާއިރާ

ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރުގެ ނައިބު

ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު
ކާށި ދާއިރާ

ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން

އަލީ އިބްރާހީމް
ހިންނަވަރު ހުޅަނގު ދާއިރާ

މީކާއީލް އަޙްމަދު ނަސީމް
ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާ

މުޙައްމަދު ނާޒިމް
މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާ

އިބްރާހީމް ނަސީމް
ތުޅުސްދޫ ދާއިރާ

މުޙައްމަދު ޝަމްޢޫނު
ފުނަދޫ ދާއިރާ

އާދަމް ޝާހިރު
ފޭދޫ ދާއިރާ

އިބްރާހީމްދީދީ
ކޮވަމާފުށި ދާއިރާ

އިބްރާހީމް ހުސައިން
ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާ

މުޙައްމަދު ސިނާން
ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާ

ފިހުރިސްތު

1. ތައާރަފު 5

2. ކޮމިޓީން ބިލު ދިރާސާކުރިގޮތް 5

3. ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ މައިގަނޑު އިސްލާހުތައް 6

4. ކޮމިޓީގެ ނިންމުން 11

ޖަދުވަލު – 1 12

ޖަދުވަލު - 2 13

1. ތަޢާރަފު

މި ރިޕޯޓަކީ، 9 ޖުލައި 2025 ގައި ބޭއްވި، 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 14 ވަނަ ޖަލްސާގައި، ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ "ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމުގެ ބިލު" މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުއްވުމާ ގުޅިގެން، ކޮމިޓީން އެ ބިލު ދިރާސާކޮށް ނިންމިގޮތުގެ ރިޕޯޓެވެ. މި ރިޕޯޓުގައި ހިމަނާފައިވާ ޖަދުވަލުތަކަކީ މި ރިޕޯޓުގެ ބައެކެވެ.

"ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމުގެ ބިލު" ގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވާފައިވަނީ 7 ޖުލައި 2025 ގައި ބޭއްވި 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 12 ވަނަ ޖަލްސާގައެވެ. އަދި، 8 ޖުލައި 2025 ގައި ބޭއްވި، 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 13 ވަނަ ޖަލްސާގައި ބިލުގެ އިބްތިދާއީ ބަހުސް ފެއްޓިފައި، 9 ޖުލައި 2025 ގައި ބޭއްވި، 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 14 ވަނަ ޖަލްސާގައި ބިލުގެ އިބްތިދާއީ ބަހުސް ނިމުމާއެކު، 39 މާއްދާގެ މައްޗަށް އެކުލެވޭ މި ބިލު ދިރާސާކުރުމަށްޓަކައި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުއްވާފައިވެއެވެ.

ސަރުކާރުން މި ބިލު ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ބޭނުމަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކުރާ ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގޭނެ ގޮތްތަކާއި، އެ ވޯޓު ނެގުމަށް ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ދައުރާއި ޒިންމާތަކާއި، އެ ވޯޓު ނެގުމުގައި އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން އަދާކުރަން އުސޫލުތަކާއި، އެ ވޯޓު ނަތީޖާގެ އަސަރުތަކާއި ބަޔާންކުރުމުގެ ގޮތުން ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ބިލެއްކަމަށް، ބިލު ހުށަހެޅި ސަބަބުގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

2. ކޮމިޓީން ބިލު ދިރާސާކުރިގޮތް

މި ބިލު ކޮމިޓީއަށް ފޮނުއްވުމާ ގުޅިގެން، 14 ޖުލައި 2025 ގައި ބޭއްވި މި ކޮމިޓީގެ 2025 ވަނަ އަހަރުގެ 20 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި އެ ބިލުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދާނެ ގޮތާ ގުޅޭގޮތުން ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި މަޝްވަރާކުރެއްވިއެވެ. އޭގެތެރެއިން، ބިލުގެ މަސައްކަތް ކޮމިޓީން ނިންމާނެ ސުންގަޑިއަކީ 11 އޮގަސްޓް 2025 ކަމުގައި ކޮމިޓީން ނިންމިއެވެ. އަދި، ބިލާ ގުޅޭގޮތުން ޚިޔާލު ހޯދުމަށްޓަކައި، ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީސް، އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަން، ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން، ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީ އަދި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކަށް ސިޓީ ފޮނުވާފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، ބިލާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުމަށްޓަކައި އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަން އަދި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާ ބައްދަލުކޮށް އެ ފަރާތްތަކުގެ ޚިޔާލު ލިބުނުމުން ކޮމިޓީން ހޯދާފައިވެއެވެ. އަދި، ބިލާ މެންބަރުންގެ އިޞްލާޙުތައް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތު 19 ޖުލައި 2025 ގެ ނިޔަލަށް ހަމަވިއިރު މި ބިލަށް އާންމު ފަރާތްތަކުން ޚިޔާލު ހުށަހަޅުއްވާފައިވެއެވެ.

އެއަށްފަހު، 13 އޮގަސްޓް 2025 ގައި ބޭއްވި މި ކޮމިޓީގެ 2025 ވަނަ އަހަރުގެ 23 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި، ކޮމިޓީން މި ބިލު ދިރާސާކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދާނޭގޮތް ފާސްކުރެވިފައެވެ. މި ބިލުގެ މަސައްކަތް ނިންމުމަށް ކޮމިޓީން ކަނޑައަޅާފައިވާ ސުންގަޑި ފަހަނައަޅައި ގޮސްފައިވުމުން، އެ ސުންގަޑި އިތުރުކުރުމާމެދު މި ބައްދަލުވުމުގައި ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި މަޝްވަރާކޮށްފައެވެ. އޭގެން، މި ބިލުގެ މަސައްކަތް ކޮމިޓީން ނިންމާނެ ސުންގަޑި 30 ސެޕްޓެންބަރު 2025 އަށް އިތުރުކުރުމަށް ކޮމިޓީން ނިންމިއެވެ.

3. ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާ މައިގަނޑު ބަދަލު އިސްލާހުތައް

މި ބާބު ގުޅޭގޮތުން ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި މަޝްވަރާކުރުމަށްފަހު، ކަމާގުޅޭ އިދާރާތަކުން ހުށަހަޅާފައިވާ ޚިޔާލުތަކާއި، ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގައި މެންބަރުން ފާޅުކުރެއްވި ޚިޔާލުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ކޮމިޓީން ބިލަށް ގެނެސްފައިވާ މައިގަނޑު ބަދަލު އިސްލާހުތައް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

3.1 ބިލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއަށް އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ގޮތުގައި ހަމަޖެއްސުމާއި، (ނ) ގެ ގޮތުގައި އެ މާއްދާއަށް އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.

ބިލުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތް	4.		ޤައުމީ މުހިންމު މައްސަލައެއް ނިންމުމުގައި، އެކަމަކީ ރައްޔިތުންގެ ރައުޔު ހޯދުން މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފެނިއްޖެ ކަންކަމުގައި، ރައްޔިތުން އެކަމުގައި ދެކޭ ގޮތް ބެލުމަށް ރައްޔިތުންގެ ރައުޔު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ނިންމިދާނެއެވެ.
އިސްލާހުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ގޮތް	4.	(ހ)	ޤައުމީ މުހިންމު މައްސަލައެއް ނިންމުމުގައި، އެކަމަކީ ރައްޔިތުންގެ ރައުޔު ހޯދުން މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފެނިއްޖެ ކަންކަމުގައި، ރައްޔިތުން އެކަމުގައި ދެކޭ ގޮތް ބެލުމަށް ރައްޔިތުންގެ ރައުޔު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ނިންމިދާނެއެވެ.
		(ނ)	ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަކި ސަރަހައްދަކާ ގުޅުންހުރި ނުވަތަ ވަކި ސަރަހައްދަކަށް ނިސްބަތްވާ ރައްޔިތުންނާ ގުޅުންހުރި މުހިންމު މައްސަލައެއް ނިންމުމުގައި، އެކަމަކީ ރައްޔިތުންގެ ރައުޔު ހޯދުން މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފެނިއްޖެ ކަންކަމުގައި، އެ ސަރަހައްދަކުން ނިސްބަތްވާ ރައްޔިތުން އެކަމުގައި ދެކޭގޮތް ބެލުމަށް ރައްޔިތުންގެ ރައުޔު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް

			ނިންމިދާނެއެވެ.
ސަބަބު			މިފަދައިން މި މާއްދާ ކޮމިޓީން އިސްލާހުކޮށްފައިވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަކި ސަބަބަކާއިނުލާ ގުޅުންހުރި ނުވަތަ ވަކި ސަބަބަކާއިގުޅޭ ނިސްބަތެއްވާ ރައްޔިތުންނާ ގުޅުންހުރި މުހިންމު މަޢުލޫމާތު ނިންމުމުގައި، ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުން މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފެންނަ ކަންކަމުގައި، ވޯޓު ނެގުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތުމަކީ މުހިންމުކަމެއް ކަމުގައި ފެންނާތީއެވެ.

3.2 ބިލުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ބިލުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތް	6.	(ހ)	މި ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާއާއި 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތްތަކުގައި، ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ލިޔުމުން އިލްތިމާސް އެމަޖިލީހުން ބޭނުންކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، އަދި މި ޤާނޫނާ ތަޢާރުޟުނުވާ ގޮތަށް އެކުލަވާލާފައިވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި އެކުލެވޭ ކަމާގުޅޭ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
އިސްލާހުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ގޮތް	6.	(ހ)	މި ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާއާއި 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފެންނަ ޙާލަތެއްކަމުގައި ނުވަތަ މަޖިލީހަށް ރިޔާސީ ޙާލަތެއްކަމުގައި ނުވަތަ މަޖިލީހުން އަމަލުކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، އަދި މި ޤާނޫނާ ތަޢާރުޟުނުވާ ގޮތަށް އެކުލަވާލާފައިވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި އެކުލެވޭ ކަމާގުޅޭ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
ސަބަބު			މިފަދައިން މި އަކުރު ކޮމިޓީން އިސްލާހުކޮށްފައިވަނީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފެންނަ ޙާލަތެއްކަމުގައި ނު މަޖިލީހަށް ރިޔާސީ ޙާލަތަށް ދޭތި 2 މާއްދާ، މިމާއްދާގައި ހަމަޖެހިފައިވާ ނަމަވެސް އެކަމަކީ ހަމަ އެކަނި އިލްތިމާސް ކަމެއްގެ ގޮތުގައި މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރެވިފައި އޮތުމުން އެކަން އިސްލާހުކުރުމުގެ ގޮތުންނެވެ.

3.3 ބިލުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ބިލުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތް	6.	(ނ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުވާ ޙާލަތްތަކުގައި އެ މަޖިލީހަށް ތާއީދުވާ ޙާލަތްތަކުގައި އެ ވޯޓު ނެގުމަށް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެ ވޯޓުގައި ބައިވެރިވާ މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސްކޮށް ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.
އިސްލާހުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ގޮތް	6.	(ނ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުވާ ޙާލަތްތަކުގައި އެ ވޯޓު ނެގުމަށް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އެ މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސްކޮށް ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ތާއީދުވާ ޙާލަތްތަކުގައި އެ ވޯޓު ނެގުމަށް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެ ވޯޓުގައި ބައިވެރިވާ މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސްކޮށް ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.
ސަބަބު			މިގޮތަށް މި އަދަދު ކޮމިޓީން އިސްލާހުކުރެއްވީ، ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުވާ ޙާލަތްތަކުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ނިންމާ ވޯޓުން އެ ފަދަ ފާސްކުރުމުގެ ގޮތުން އަދި ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުވާ ޙާލަތްތަކުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެ ވޯޓުގައި ބައިވެރިވާ މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ކަނޑައަޅާގޮތަށް އިސްލާހުކުރުމުގެ ގޮތުންނެވެ.

3.4 ބިލުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ބިލުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތް	15.	(ނ)	މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސް، ވޯޓު ނެގުމުގެ މަދުވެގެން 21 (އެކާވީސް) ދުވަހުގެ ކުރިން ފަސޭހަކަމާއެކު އާންމުންނަށް ލިބޭން އިނގިރޭސި ބަހުން ކޮމިޝަނުން ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
އިސްލާހުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ގޮތް	15.	(ނ)	މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސް، ވޯޓު ނެގުމުގެ މަދުވެގެން 21 (އެކާވީސް) ދުވަހުގެ ކުރިން އިނގިރޭސި ބަހުން ކޮމިޝަނުން އާންމުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގައި، އެ ރަށްރަށުގެ ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކާއި [illegible]، މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސް ފަސޭހަކަމާއެކު އާންމުންނަށް ލިބޭން [illegible] ކޮމިޝަނުން

			ހަމަޖެއްސެންވާނެއެވެ.
ސަބަބު			މިފަދައިން މި އަކުރު ކޮމިޓީން އިސްލާހުކޮށްފައިވަނީ، ހުށަހެޅި ބިލުގައި އެދި ހުށަހަޅާ ސުވާލާއި މައުލޫމާތު ކަރުދާސް އާންމުކުރާއިރު، އާންމު ރައްޔިތުންނަށް ލުއި ފަސޭހަކަމާއެކު މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުން ކައުންސިލުތަކަށް ލާޒިމުކުރުމަށެވެ.

<u>3.5 ބިލުގެ 19 ވަނަ މާއްދާއިން އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބަދަލުގައި ހަމަޖެއްސުމާއި، (ށ) ގެ ބަދަލުގައި އެ މާއްދާއަށް އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.</u>

ބިލުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތް	.19		މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ހިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ތާރީޚާއި ވޯޓު ނަގާ ތާރީޚާ ދެމެދު މަދުވެގެން 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަސް، އަދި ގިނަވެގެން 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތު ހުންނަންވާނެއެވެ.
އިސްލާހުކުރެވުނު ގޮތް	.19	(ހ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ހިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ތާރީޚާއި ވޯޓު ނަގާ ތާރީޚާ ދެމެދު މަދުވެގެން 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަސް، އަދި ގިނަވެގެން 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތު ހުންނަންވާނެއެވެ.
		(ށ)	މި މާއްދާގެ (ހ) އަށް އިސްތިސްނާވާގޮތުން، މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކި ސަރަހައްދަކަށް ނިސްބަތްވާ ރައްޔިތުންގެ ހިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ތާރީޚާއި ވޯޓު ނަގާ ތާރީޚާ ދެމެދު 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ ކުރު މުއްދަތެއް ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ސަބަބު			މިފަދައިން މި މާއްދާ ކޮމިޓީން އިސްލާހުކޮށްފައިވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވޯޓުނަގާނީ ތަފާތު އެކި ހާލަތްތަކުގައި ކަމަށް ވުމާއި، ބައެއް ވޯޓުތަކަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކި ސަރަހައްދަކަށް ނިސްބަތްވާ ރައްޔިތުންގެ ހިޔާލު ހޯދުމުގެ ވޯޓުތަކަކަށްވާތީ، އެ ވޯޓުނެގުމުގެ މުއްދަތު ކުރުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް ދިނުމުގެ ގޮތުންނެވެ.

3.6 ބިލުގެ 31 ވަނަ މާއްދާއަށް (ށ) ގެ ގޮތުގައި އަލަށް އިތުރުކުރުން.

އިތުރުކުރުމަށް ކޮމިޓީން ފާސްކުރެއްވި ގޮތް	31.	(ށ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނަގާ ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއްގައި، ވޯޓު ދިން މީހުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތު ލިބިއްޖެކަމަށް ބެލޭނީ، އެ އިންތިޚާބެއްގައި ވޯޓު ދިން މީހުންގެ ތެރެއިން ސައްހަ ވޯޓުގެ 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ގިނަ ވޯޓު އެ ނިންމުމަކަށް ލިބިފައިވާނަމައެވެ.
ސަބަބު	މިގޮތުގައިން މި މާއްދާއަށް އަލަށް އިތުރުކުރުމަށް ކޮމިޓީން ނިންމާފައިވަނީ، ވޯޓު ދިން މީހުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތު ލިބިއްޖެކަމަށް ބެލޭނީ ހަމައެކަނި ސައްހަ ވޯޓުންކަމަށް ނުވަތަ ބާކީ ވޯޓު ވެސް ހިމަނައިގެންކަން ސާފުކޮށް އެނގެނުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތުމުން، ވޯޓު ގުނާނެގޮތް ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކުރުމުގެ ގޮތުންނެވެ.		

3.7 ބިލުގެ 35 ވަނަ މާއްދާއަކީ އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސައި، (ށ) ގެ ގޮތުގައި އެ މާއްދާއަށް އަލަށް އިތުރުކުރުން.

ބިލުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ގޮތް	35.		ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނަގަންޖެހިއްޖެނަމަ އެ ވޯޓު ނެގުމަށް ބޭނުންވާ އެންމެހައި ފައިސާ ހަރަދުކުރަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދައުލަތުގެ ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ރެވެނިއު ފަންޑުންނެވެ.
އިސްލާހުކުރުމަށް ހުށަހެޅޭ ގޮތް	35.	(ހ)	ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނަގަންޖެހިއްޖެނަމަ އެ ވޯޓު ނެގުމަށް ބޭނުންވާ އެންމެހައި ފައިސާ ހަރަދުކުރަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދައުލަތުގެ ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ރެވެނިއު ފަންޑުންނެވެ.
		(ށ)	ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް ހަރަދުވާނެކަމަށް ލަފާކުރާ ފައިސާ އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ހުށަހަޅައިދޭއިރު، އެ ފައިސާ ހޯދުމަށް އެބަ ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތާބެހޭ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި، އެގޮތުގައި ހުށަހެޅުމާ ގިނަވެގެން 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ފައިސާ އެ ވުޒާރާއިން އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.
ސަބަބު	މިގޮތުގައިން މި މާއްދާ ކޮމިޓީން އިސްލާހުކޮށްފައިވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބާއްވަން ކަނޑައަޅާ އިންތިޚާބަކީ އާންމުކޮށް ތާވަލުކޮށްގެން ބާއްވާ އިންތިޚާބެއް ނޫނީ، އަވަސް މުއްދަތެއްގައި ފައިސާ ހަމަޖެއްސުން ދަތިވާނެތީ، އެ ފައިސާ ހަމަޖެހުން ލަސްނުވުމަށްޓަކައި، [illegible] ބަދަލުގައި އަދި		

	އިންތިޚާބު ބޭއްވުން ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގައި އިންތިޚާބު ބޭއްވުމަށް ބަޖެޓުންފަދަ ކަންކަން ކުރިމަތިވިޔަ ނުދިނުމަށެވެ.

4. ކޮމިޓީގެ ނިންމުން

"ރައްޔިތުންގެ ހިއްސާ ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމުގެ ބިލު" ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރުމަށްފަހު، 14 ސެޕްޓެންބަރު 2025 ގައި ބޭއްވި 2025 ވަނަ އަހަރުގެ މި ކޮމިޓީގެ 33 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި، ބިލު ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް އިސްލާހުކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވި، ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތުން ފާސްކުރިއެވެ.

ވީމާ، މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީން ނިންމާފައިވާ، "ރައްޔިތުންގެ ހިއްސާ ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމުގެ ބިލު" ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފާސްކުރައްވައިދެއްވުމަށް ގޮވާލަމުން ނިންމަވައިދެއްވުން އެދި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 125 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން މި ރިޕޯޓު ހުށަހަޅަމެވެ.

ކޮމިޓީން ފާސްކޮށްފައިވާ "ރައްޔިތުންގެ ހިއްސާ ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމުގެ ބިލު" މި ރިޕޯޓުގެ "ޖަދުވަލު-1" ގެ ގޮތުގައި އެވަނީއެވެ.

އަދި، މި ބިލު ދިރާސާކުރުމަށް ބޭއްވި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތަކަށް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ހާޒިރުވިގޮތުގެ ތަފްސީލު މި ރިޕޯޓުގެ "ޖަދުވަލު-2" ގެ ގޮތުގައި އެވަނީއެވެ.

---

14 ސެޕްޓެންބަރު 2025

މާފަންނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ރިސާ އާދަމް
ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު

ޖަދުވަލު - 1

މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީން ފާސްކޮށްފައިވާ "ރައްޔިތުންގެ ރިޢާޔު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމުގެ ބިލު"

بسم الله الرحمن الرحيم

ދައުލަތުގެ ނިޒާމު ހޮވުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމުގެ ބިލު

ތައާރަފާއި ނަން	1.	(ހ)	މިއީ، ދައުލަތުގެ ނިޒާމު ހޮވުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމުގެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނެވެ.
		(ށ)	މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ "ދައުލަތުގެ ނިޒާމު ހޮވުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމުގެ ޤާނޫނު" އެވެ.
ވޯޓު ނަގަންވާ ކަންކަން	2.		މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދައުލަތުގެ ނިޒާމު ހޮވުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގޭނީ އަންނަނިވި ކަންކަމުގައެވެ.
		(ހ)	ދައުލަތުންނާގުޅޭ މުހިންމު ކަންތައްތަކުގައި؛
		(ށ)	ޤައުމީ މުހިންމު މައްސަލަތަކުގައި؛
		(ނ)	ޤާނޫނުއަސާސީގެ އަންނަނިވި މާއްދާތަކުންކުރެ މާއްދާއަކަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގައި:
		(1)	ޤާނޫނުއަސާސީގެ 2 ވަނަ ބާބު ކަމުގައިވާ "އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި މިނިވަންކަން" މި ބާބުގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް މާއްދާއެއް؛
		(2)	ޤާނޫނުއަސާސީގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) (ދައުލަތުގެ މަޖިލީހުގެ އުމުރު)؛

			(3)	ޤާނޫނުއަސާސީގެ 107 ވަނަ މާއްދާ (ރިޔާސަތުގެ ދައުރު)؛
			(4)	ޤާނޫނުއަސާސީގެ 108 ވަނަ މާއްދާ (ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިންތިޚާބުކުރާ ގޮތް)؛
			(5)	ޤާނޫނުއަސާސީގެ 262 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) (ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބާލު ތަބްދީލުކުރުން)؛
			(6)	ޤާނޫނުއަސާސީގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދު).
		(ރ)		ޤާނޫނުއަސާސީއަށް އިސްލާހެއް ގެނައުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ބިލެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުކުރުމުން އެކަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް އަންގާ ގެޒެޓުގައި، އެ ބިލަކީ ރައްޔިތުންގެ ރިފަރެންޑަމް ބޭނުމަން.
ރައްޔިތުންނާގެ މަޝްވަރާ ކަންކަމުގައި ނަގާ ވޯޓު	.3			ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ޤާނޫނު ބިލުތަކާއި ނުވަތަ ބިލެއް ހޯދުން ނިންމުމުގައި، ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުން މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް އެ މަޖިލީހަށް ފެނިއްޖެ ކަންކަމުގައި، ރައްޔިތުން އެކަމުގައި ދެކޭ ގޮތް ބެލުމަށް، ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ނިންމިދާނެއެވެ.
ޤައުމީ މުހިންމު މައްސަލަތަކުގައި ނަގާ ވޯޓު	.4	(ހ)		ޤައުމީ މުހިންމު މައްސަލައެއް ނިންމުމުގައި، އެކަމަކީ ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުން މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފެންނަ ކަމެއްކަމުގައި، ރައްޔިތުން އެކަމުގައި ދެކޭ ގޮތް ބެލުމަށް، ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ނިންމިދާނެއެވެ.
		(ނ)		ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަކި ސަރަޙައްދަކާ ގުޅުންހުރި ނުވަތަ ވަކި ސަރަޙައްދުތަކެއް ނިސްބަތްވާ ރައްޔިތުންނާ ގުޅުންހުރި މުހިންމު މައްސަލައެއް ނިންމުމުގައި،

އެކަމަކީ ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުން މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފެނިއްޖެ ކަމެއްކަމުގައި، އެ ސަރަހައްދަކާ ނިސްބަތްވާ ރައްޔިތުން އެކަމުގައި ދެކޭގޮތް ބެލުމަށް ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ނިންމިދާނެއެވެ.			
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 2 ވަނަ ބާބުގައި ހިމެނޭ އަސާސީ ޙައްޤުތައް، ނުވަތަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، ނުވަތަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 107 ވަނަ މާއްދާ، ނުވަތަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 108 ވަނަ މާއްދާ، ނުވަތަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 262 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)، ނުވަތަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) އިސްލާހުކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބިލެއް ފާސްކުރާ ހާލަތުގައި، އެ ބިލު ތަސްދީޤުކުރުމުގެކުރިން، އެ އިސްލާހެއް ގެނައުމަށް ރައްޔިތުން ދެކޭތޯ ބެލުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނިންމަންވާނެއެވެ.	(ހ)	.5	ޤާނޫނުއަސާސީއަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގައި ނަގާ ވޯޓު
ޤާނޫނުއަސާސީއަށް އިސްލާހެއް ގެނައުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ބިލެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުނުކުރައްވާ އެކަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް އަނބުރާ ހާލަތުގައި، އެ ބިލަކީ ރައްޔިތުންގެ ދުރުން އާއްމު ބެލުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ނިންމަންވާނެއެވެ.	(ށ)		
މި ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާއާއި 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން، ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުވާ ހާލަތުގައި އެ މަޖިލީހަށް ލާޒިމުވާ ހާލަތުގައި އެ މަޖިލީހުން އަމަލުކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، އަދި މި ޤާނޫނާ ތަޢާރުޟުނުވާ ގޮތެއްގެ މަތިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި އެކުލަވާ ކަމުގައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.	(ހ)	.6	މަޖިލީހުން އަމަލުކުރަންވީ ގޮތް

Deleted: ގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައި،

Deleted: ލިބޭނެ އިޚްތިޔާރު

Deleted: ބަޔާންކުރަންވާނީ،

		(ނ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ބިލުތަކާގައި، އެ ވޯޓު ނެގުމަށް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އެ މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސްކުރާ ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ޤަރާރު ފާސްކުރާ ބިލުތަކާގައި، އެ ވޯޓު ނެގުމަށް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވާ މެންބަރުންގެ ބައިވެރިވުމުގެ މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސްކުރާ ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
		(ރ)	މި މާއްދާގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ކަނޑައަޅައިފި، އެއް މައްސަލައަކާމެދު ގިނަ މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ވޯޓު ނެގުމަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަމަލުކުރަންވީ ގޮތް	.7	(ހ)	މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފޮނުވާ ބިލުތަކާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ތަޞްދީޤު ކުރުމަށް ފޮނުވާ ބިލުތައް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަމަލުކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ކަމުގައިވާނެއެވެ.
		(ށ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފޮނުވާ ބިލުތަކާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ތަޞްދީޤު ބިލުތަކުގައި އެކަން ކަނޑައަޅައިފި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ސޮއިކޮށް ނުލާ ވާޒިބުކުރަންވާނެއެވެ.
		(ނ)	މި މާއްދާގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނުލާ ވާޒިބުގައި، އެއް މައްސަލައަކާމެދު ގިނަ މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ވޯޓު ނެގުމަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.
ވާޒިބުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ކަންކަން	.8		ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމަށްޓަކައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ވާޒިބުގައި ނުވަތަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނުލާ ވާޒިބުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

Deleted: އާ

Deleted: އެ މަޖިލީހުން ޤަރާރު ބާވަތުގެ ބިލުތަކުގައި

Deleted: ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވާ ބައިވެރިވުމުގެ

Deleted: ގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތުގެ ބިލުތަކުގައި،

Deleted: ތަޞްދީޤު ކުރުމަށް

Deleted: ުް

Deleted: ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދުތަކުގައި،

		(ހ) ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލައިގެ ނުވަތަ ސުވާލުގެ ފުރިހަމަ ބަޔާނެއް؛
		(ށ) އެ މައްސަލައިގައި ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ސަބަބު؛
		(ނ) ވޯޓު ނެގުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މުއްދަތު.
އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުން	9.	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމަށްޓަކައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ގަރާރު ނުވަތަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނެރޭ ފަރުމާނާއި ގުޅިގެން ވޯޓު ނެގުމުގެ ކަންތައްތައް ކުރިއަށް ގެންގޮސްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށެވެ.
މަޢުލޫމާތު ކުރިޔާސް އެކުލަވާލުން	10.	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމަށްޓަކައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ގަރާރާއެކު، ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ސުވާލާއި އަދި އެ މައްސަލައާ އެއްކޮށް ހުރި ހުއްޖަތުތަކާއި ދެކޮޅަށް ހުރި ހުއްޖަތުތަކުގެ މައްޗަށް އެކުލަވާ މަޢުލޫމާތު ކުރިޔާސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނެރޭ ފަރުމާނާއެކު، ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ސުވާލާއި، އެ މައްސަލައިގައި ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ސަބަބާއި އަދި އެ މައްސަލައާ އެއްކޮށް ހުރި ހުއްޖަތުތަކާއި ދެކޮޅަށް ހުރި ހުއްޖަތުތަކުގެ މައްޗަށް އެކުލަވާ މަޢުލޫމާތު ކުރިޔާސް ހިމެނިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
މަޖިލީހުން އެކުލަވާލާ މަޢުލޫމާތު ކުރިޔާސް	11.	މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ގަރާރާއެކު ފާސްކުރާ މަޢުލޫމާތު ކުރިޔާސް އެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރަންވާނީ، ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެ ވޯޓުގައި ބައިވެރިވާ މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުންނެވެ.
މަޢުލޫމާތު ކުރިޔާސް ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މަޝްވަރާ ހޯދުން	12.	މި ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނެރޭ ފަރުމާނާއެކު ހިމަނާ މަޢުލޫމާތު ކުރިޔާސް އެކުލަވާލާނީ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މަޝްވަރާގެމަތިންނެވެ.

މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސް ހުށަހެޅުން	.13		ރައްޔިތުންގެ ހާލަތު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށްފަހުގައި، ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ވޯޓު ނެގުމުގެ ކަންތައްތައް ކުރިއަށް ގެންގޮސްދިނުމަށް އެދި އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅާއިރު، އެ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތުން މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސްވެސް އެ ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސް ޝާއިޢުކުރުމާއި ގެޒެޓް	.14		މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސް ޝާއިޢުކުރާނީ ގެޒެޓު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ހާލަތު ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ސޮއިތަކާއި މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސް އާންމުކުރުން	.15	(ހ)	ރައްޔިތުންގެ ހާލަތު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށްފަހުގައި މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ވަކިފަރާތަކުން އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހަޅާ ދުވަހުން ފެށިގެން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރައްޔިތުންގެ ހާލަތު ހޯދުމަށް އެދި އެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ސޮއިތަކުގެ ފިހުރިސްތު އިބާރާތް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.
		(ށ)	މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސް، ވޯޓު ނެގުމުގެ މަދުވެގެން 21 (އެކާވީސް) ދުވަހުގެ ކުރިން އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން އާންމުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވުޖޫދު ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގައި، އެ ރަށްރަށުގެ ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކުގެ މެދުވެރިކޮށް، މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސް ފޯރުކޮށްދެވޭނެ އާންމުންނަށް ލިބޭނެ އިންތިޒާމު އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ހަމަޖެއްސަންވާނެއެވެ.
ވޯޓު ދިނުމުގެ ޙައްޤު	.16		އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރުން މަތީގެ ކޮންމެ ދިވެހިރައްޔިތަކަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވޯޓު ދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވެއެވެ.
ސިއްރު ވޯޓު	.17		މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ހާލަތު ހޯދުމަށްޓަކައި ނަގާ ވޯޓު ވާންވާނީ ސިއްރު ވޯޓަކަށެވެ.
ވޯޓުލުން އިންތިޒާމުކުރާ ފަރާތް	.18		މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ހާލަތު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓު ނެގުމަށް އެދި އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުމުން، އެ ވޯޓު ނެގުމުގެ އެންމެހައި ކަންކަން އިންތިޒާމުކޮށް

Deleted: ާ

Deleted:

Deleted:

ކުރިއަށްގެންދާނީ، މި ޤާނޫނާއި އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ އާންމު ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުންނެވެ. އަދި ވޯޓުގައި ވޯޓު ނެގުން ބާއްވާނެ ތާރީޚާއި، ވޯޓުލުން ކުރިއަށްދާނެ ގޮތާއި، ވޯޓުގުނާނެ ގޮތާއި، ޝަކުވާ ހުށަހަޅާނެ ގޮތް ފަދަ ވޯޓު ނެގުމާގުޅޭ އެންމެހައި ކަންކަން ހިނގާނެއެވެ.				
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ރައުޔު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ތާރީޚާއި ވޯޓު ނަގާ ތާރީޚާ ދެމެދު މަދުވެގެން 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަސް، އަދި ގިނަވެގެން 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތު ހުންނަންވާނެއެވެ.		(ހ)	.19	ވޯޓު ނަގަންޖެހޭ މުއްދަތު
މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން ބުނެފައިވިޔަސް، މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރި ސަރަހައްދާއިގުޅޭ ނިސްބަތްތަކާ ރައްޔިތުންގެ ރައުޔު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ތާރީޚާއި ވޯޓު ނަގާ ތާރީޚާ ދެމެދު 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ ކުރު މުއްދަތެއް ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.		(ށ)		
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބާއްވާ ވޯޓު ނެގުން ބާއްވާނެ ދުވަހެއް، މި ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައްޔިތުންގެ ރައުޔު ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ސުވާލު އާންމުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން އާންމުކޮށް އަންގައި އިއުލާނުކުރަންވާނެއެވެ.		(ހ)	.20	ވޯޓު ނަގާ ދުވަސް އިއުލާންކުރުން
މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުރާ އިއުލާންގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.		(ށ)		
ރައްޔިތުންގެ ރައުޔު ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ސުވާލު ނުވަތަ މައްސަލަ؛	(1)			
ވޯޓު ނެގުން ބާއްވާ ތާރީޚާއި، ވޯޓު ނަގާ ގަޑިއާއި، އާންމު އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުން ވޯޓު ނަގައި ނިންމާ ގަޑިއާއި، ވޯޓު ގުނަން ފަށާ ގަޑި؛	(2)			

Deleted: ¶
¶
¶

Deleted: ް

Deleted: ޭ

Deleted: ދުވަހު

Deleted: ނ

		(3)	ވޯޓުގެ ރަސްމީ ނަތީޖާ އިޢުލާންކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ތާރީޚާއި ވަގުތު؛
		(4)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އިތުރު މަޢުލޫމާތުތައްވާނަމަ އެ މަޢުލޫމާތު.
ވޯޓު ނަގަންވާ މުއްދަތުގައި ވޯޓު ނުނެގިއްޖެނަމަ ހިފަންވާ ގޮތް	.21	(ހ)	އެއްވެސް ސަބަބަކާހުރެ ވޯޓު ނެގުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މުއްދަތުގައި ވޯޓު ނުނެގޭނަމަ ކަމަށް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް ފާހަގަކުރެވޭނަމަ، އެކަން ވޯޓު ނެގުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.
		(ށ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ފޮނުވާ ލިޔުމުގައި، އެ ފަރާތުން އެދިފައިވާ މުއްދަތުގައި ވޯޓު ނެގެން ނުކުޅޭ ސަބަބު، ދެން ވޯޓުލެވުން އެންމެ އަވަހަށް ބާއްވާނެ ތާރީޚު އަންގަންވާނެއެވެ. އިލެކްޝަން ހުށަހެޅުމުގައި، ވޯޓު ނެގުން، މި ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އެންމެ ދިގު މުއްދަތަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.
ޤަޟިއްޔާގެ ޤަރާރު އަނބުރާ ގެންދެވޭގޮތް	.22	(ހ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ހިއްސާ ހޯދުމުގެ ޢާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް ރައްޔިތުންގެ ޤަޟިއްޔާ ލާޒިމުކުރާ ހުށަހެޅުމުގައި ފިޔަވައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ހިއްސާ ހޯދުމަށް އެދި ރައްޔިތުންގެ ޤަޟިއްޔާ ހުށަހަޅާ ފަރާތުން، އެ ޤަޟިއްޔާގެ ދެބައިކުޅަ އެއްބައިގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ހުށަހަޅާ އެހެން ފަރާތަކުން އަނބުރާ ގެންދިޔުމަށް އެދެވިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުންގެ ޤަޟިއްޔާ ހުށަހެޅުމަށްފަހު، އެ ފަރާތަކަށް އަނބުރާ ގެންދިއުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވޯޓު ނެގުން ބާއްވާނެ ތާރީޚާއި އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން އިޢުލާންކުރުމުގެ ކުރިންނެވެ.
		(ށ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހެޅި ޤަރާރުގައި ވޯޓު ނަގަން ނިންމި ސަބަބު ބާޠިލުކުރަންވާނެއެވެ.

Deleted: ތާރީޚު

Deleted: ޢާންމުން

Deleted: ކަމަށް ލަފާކުރާ

Deleted: ން

މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ހިޔާލު ހޯދުމުގެ އުސޫލު ވޯޓެއް ނެގުމަށް ރަޖިސްޓްރޭޝަނާއި ތިޖާރީ ބާވަތްތަކާއި ވިޔަފާރި، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ހިޔާލު ހޯދުމަށް އާއި ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަމްބަރު ފާރަމް، ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަމްބަރު އެހެން ފާރަމުގެ އަށް ފާރަމް އަނބުރާ ގެންދިއުމާއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަމްބަރު ފާރަމް އެވަރަށް އަނބުރާ ގެންދިޔުމަށް، މި ގަވާއިދުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވީއެ ނަގެން ބޭއްވުން ތަރީޚް އިލެކްޓްރޯނިކް ނިޒާމުން އިއުލާނުކުރުމުގެ ކުރިންނެވެ.	(ހ)	.23	ރަޖިސްޓްރޭޝަނާއި ފާރަމް އަނބުރާ ގެންދިއުން
ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަމްބަރު ފާރަމް އަނބުރާ ގެންދަވާ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނަމްބަރު ދެވަނަ ފާރަމް ނަމްބަރުގެ ކުރިން، އެ ފާރަމާއެކު ވޯޓުލާގެ މަޖިލީހުގެ މަސްވަރާ ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ފާރަމުގައި، ވީއެ ނަނަގެން ހިނދު ސަފަޙާ ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.	(ށ)		
މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ ހިޔާލު ހޯދުމުގެ އުސޫލު ވީއެ ނަގެންބާކައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ފާރަމާއި، ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަމްބަރު ފާރަމައި އެވަރަ ފާރަމް އަނބުރާ ގެންދިއުމަށްޓަކައި މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ނަމްވަރު ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަމްބަރު ފާރަމު، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިލެކްޓްރޯނިކް ނިޒާމުން އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.		.24	ފާރަމް ޝާއިޢުކުރުން
ރައްޔިތުންގެ ހިޔާލު ހޯދުމުގެ އުސޫލު ވީއެއްގައި ވީއެ ދިނުމުގެ ރައްކާ ޕީބީގެންވާ މީހުންގެ ރަޖިސްޓަރީއެއް، އިލެކްޓްރޯނިކް ނިޒާމުން އުފައްދާވައި، ވީއެ ނަގާ ދުވަހުގެ މަދުވެގެން 14 (ސާދަ) ދުވަސް ކުރިން އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.	(ހ)	.25	ރަޖިސްޓަރީ އުފައްދާވުން
މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އާންމުކުރާ ރަޖިސްޓަރީ އުފައްދާވުމުގައި އާންމުކުރުމުގައި އަދި އެ ރަޖިސްޓަރީއަށް އުނިއިތުރު ގެނައުމުގައި އަމަލުކުރަންވާނީ، އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ އާންމު ޤާނޫނުގައި ވީއެ ދިނުމުގެ ރައްކާ	(ށ)		

			ލިބިފައިވާ މިހުންގެ ރަޖިސްޓްރީއާގުޅޭ މައުލޫމާތުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ ޕާޓީގެ އެ މައުލޫމާތު މި ޕާޓީން ފުރުޞަތާ ނިސްބަތްވާކަންނެތެވެ.
ކެމްޕެއިންކުރުމުގެ ފުރުޞަތު	.26	(ހ)	މި ޕާޓީގެ ދަށުން ބާއްވާ ރައްޔިތުންގެ ޖަލްސާ ހިނގާ ގަޑިގެ އާންމު ވަގުތާ ގުޅިގެން ކެމްޕެއިންކުރުމުގެ ދައުރު، އަދި އެކަމާ ގުޅޭ އާންމު މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކޮށް ކޮންފަރެންސްތައް އިޢުލާނުކުރުމުގެ ގަވާއިދުތައް ހިންގުމުގެ ދައުރު، ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާއި، ޖަމްޢިއްޔާތަކާއި، ޕާޓީ ސަރުކާރާތަކާއި، ވަކިވަކި ފަރުދުންނަށްވެސް ލިބިގެންވެއެވެ.
		(ށ)	މި ޕާޓީގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ރައްޔިތުންގެ ޖަލްސާ ހިނގާ ގަޑިގެ އާންމު ވަގުތާ ގުޅިގެން ކެމްޕެއިންކުރުން ކަމަށް ބެލެވިފައިވާ، ރައްޔިތުންގެ ޖަލްސާ ހިނގާ ގަޑިތަކަށް ހުރަހަޅާ ސިފަވާ ގޮތަށް މައުސޫލާ އަޑުގަދަކޮށް ގޮތަށް ދުގެކަށް ފަޅު ދިރުމަށް ސިފަ ގޮއްސަ ގޮތަށް ނުސިފަ ގޮއްސަ ދައްކަމަ ދޭ އެއްވެސް ބަރަހާކޮށް ހިންގުމަކީ. އަދި ބެހޭގައި، އެއްވެސް ބައްދަލުވުންތަކާއި ޚުދުލައް ބާއްވާއި، ދުރުންދުރަށް ދިއުމާއި، ލިޔުން ބެހުމާއި، މުޒާހަރާ ވަސީލަތްތައް މުދާވެރިކަން ދެކުޅު ދިނުމާއި، އެންމެވެސް ޕާޓީއަކުން ކަމުގައި ބެލެވ އެންމެހައި ބަރަހާކޮށް ހިފެހެއްޓެވެ.
		(ނ)	މި މާއްދާގެ ދަށުން ޕާޓީއަކުން ކުރިއަށްގެންދާ، ވޯޓު ނެގުން އިއުލާންކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، ވޯޓު ނަގާ ދުވަހުގެ ކުރީ ދުވަހުގެ ހަވީރު 6:00 ގެ ނިޔަލަށެވެ.
		(ރ)	މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކެމްޕެއިންކުރުމާބެހޭ އުސޫލުތައް، މި ޕާޓީގެ ދަށުން ހުރި ގޮތްތަކުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ކެމްޕެއިންކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް	.27		މި ޕާޓީގެ ދަށުން ނަގާ ވޯޓަކާ ގުޅިގެން ކެމްޕެއިންކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންވާނީ ތަރުތީބު ހުރުމަތް މަސްއޫލިއްޔަތުކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް ކަމަށް އިންތިޚާބުކޮށްފާނޭ އާންމު

Deleted: ·

		ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ ޤާނޫނުގެ އެ މާއްދާއަކީ މި ޤާނޫނާ ފުރިހަމަ ނިސްބަތްކުރެވޭނެއެވެ.
ވަޤުފު ނާޒިރުން ޢައްޔަނުކުރުން	28.	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭ ވަޤުފު ނާޒިރުން ޢައްޔަނުކުރުމުގެ ގޮތުން ކަނޑައަޅާ ވަޤުފު ނާޒިރުގެ، ވަޤުފު ފަންޑުގެ، ނާޒިރާ އިދާރީ ގޮތުން ގުޅޭ ކަންކަމާއި ވަޤުފު ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ ޤާނޫނުގެ އެ މާއްދާއަކީ މި ޤާނޫނާ ފުރިހަމަ ނިސްބަތްކުރެވޭނެއެވެ.
ސުވާލު އުފެދޭ ކަންކަމުގައި ބަލައިގަތުން	29.	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭ ވަޤުފު ފަރާތުގެ ސުވާލު ނުވަތަ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުން މަޤުބޫލު ވާނަމަ، ވަޤުފު ކަމާ ބެހޭ ވަޤުފު ބަޔާންކުރާގޮތަށް އަމަލު ކުރަން އޮތް ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ބަލައިގަތުމަށްވާނެއެވެ.
ވަޤުފު ކަރުދާސް އަންނަނިވި ގޮތް	30. (ހ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރާ ވަޤުފެއްގައި ބޭނުންކުރާ ވަޤުފު ކަރުދާހުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރި ފަރާތުގެ ސޮއި ލިޔުމަށް އަންނަނިވި، ވަޤުފު ވާ މިކަމުގެ އެ ސޮއިގެ ރޭވުމުގައި "ވަޤުފުގެ" ނުވަތަ "ނާޒިރުގެ" ބޭނުންކުރާ ފަރާތުގެ ގޮތުން، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޔާންކުރާ ގޮތުގައެވެ.
	(ށ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބެހޭ ވަޤުފުކުރުމުގައި ރަޖިސްޓްރީގެ ކަރުދާހަކަށް ހުށަހެޅޭ އެއް ސޮއިކޮށްފައި ވަނީ ސޮއިގެ ކަރުދާހުގެ ބަޔާންގައި، އެއް ވަޤުފު ކަރުދާހަށްވުރެ ވަނީ ވަޤުފު ކަރުދާސް ބޭނުންކުރާނަމަ މި ޤާނޫނު ހުށަހެޅި ނުވާނެއެވެ.
	(ނ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރާ ރަޖިސްޓްރީގެ ގޮތުގެ ސޮއިގެ އަނެއް ވަޤުފުގައި ބޭނުންކުރާ ވަޤުފު ކަރުދާސް ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގައި އަންނަނިވި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާފައިވާ ބޭނުންކުރާ ގޮތަށެވެ. ވަޤުފު ކަރުދާހަށްވާ އެއްވެސް ކަރުދާހެއް އަދަދުކުރާނީ، އިންތިޒާމްތަކަށް އޮތުމަށް ޤާނޫނުގައި ބޭނުންކުރާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ކުރަންވާނެއެވެ.

Deleted: ހުންނަންވާނީ

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ	.31	(ހ)	ޤާނޫނުއަސާސީގެ 2 ވަނަ ބާބުގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް މާއްދާއެއް، ނުވަތަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، ނުވަތަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 107 ވަނަ މާއްދާ، ނުވަތަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 108 ވަނަ މާއްދާ ނުވަތަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 262 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)، ނުވަތަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) އިސްލާހުކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޝްވަރާ ހޯދައި ފާސްކުރާ ހާލަތުގައި، އެ ބިލު ތަސްދީޤުކުރުމުގެކުރިން، އެ އިސްލާހެއް ގެނައުމަށް ރައްޔިތުން ދެކޭތޯ ބެލުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ނަގާ ވޯޓެއްގައި، އެ އިސްލާހު ގެނައުމަށް ވޯޓު ދިން މީހުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތު ތާއީދުކުރަނަމަ، ވޯޓުގެ ނަތީޖާ އިއުލާންކުރާތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެ ބިލެއް ތަސްދީޤުކުރެއްވުން، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރުން ވާނެއެވެ. އެ އިސްލާހެއް ގެނައުމަށް އެ ވޯޓުގައި ވޯޓު ދިން މީހުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތު ނުތާއީދުކުރަނަމަ އެ ބިލެއް ބާތިލުވާނެއެވެ.
		(ށ)	ޤާނޫނުއަސާސީއަށް އިސްލާހެއް ގެނައުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޝްވަރާ ހޯދައި ފާސްކުރާ ބިލެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުނުކުރައްވާ އެކަން ރައްޔިތުންގެ މަޝްވަރާކުރަން އެންގާ ހާލަތުގައި، އެ ބިލަކީ ރައްޔިތުންގެ ދެކުން ޢާއްމު ބެލުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ނަގާ ވޯޓެއްގައި، އެ އިސްލާހު ގެނައުމަށް ވޯޓު ދިން މީހުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތު ތާއީދުކުރަނަމަ، ވޯޓުގެ ނަތީޖާ އިއުލާންކުރާތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެ ބިލެއް ތަސްދީޤުކުރެއްވުން، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރުން ވާނެއެވެ. އެ ވޯޓުގައި ވޯޓު ދިން މީހުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތު އެ ބިލަކަށް ނުތާއީދުކުރަނަމަ އެ ބިލެއް ބާތިލުވާނެއެވެ.
		(ނ)	މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައި ފިޔަވައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނަގާ ވޯޓެއްގައި ރައްޔިތުންގެ ހިޔާލު ހޯދުމަށް ހުށަހަޅާ ސުވާލު ނުވަތަ މައްސަލައިގައި ވޯޓުދިން މީހުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތު ލިބޭގޮތް އެއީ، ރައްޔިތުން އެކަމުގައި ދެކޭ ގޮތް ކަމުގައި، އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބަލައިގަނެ، ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެކަމުގައި ދިން އަމަލުކުރަންވާނީ، ވޯޓުދިން މީހުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތު ލިބުނު ގޮތަށެވެ.

:Deleted

:Deleted

Deleted: ރައްޔިތުންގެ

Deleted: ރައްޔިތުންގެ

		(ރ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނަގާ ރަޖިސްޓްރީގެ ޒިޔާރަތް ހުރުމުގެ އާންމު ފީއާއި، ފީ ދިން މީހުންގެ އަދުލުވެރިކަމާ ޙިމާޔަތްކުރުން ބަލާނީ، އެ އިންވޮއިސްގައި ފީ ދިން މީހުންގެ ތެރެއިން ސަރުކާރު ފީގެ 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) އަންނަނީ ގިނަ ފީ އެ ނިސްބަތަކުން ލިބިފައިވާނަމައެވެ.
ފީގެ ރަސްމީ ނަމޫނާ އިޢުލާންކުރުމާއި ސާފުކުރުން	.32	(ހ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނެގޭ ރަޖިސްޓްރީގެ ޒިޔާރަތް ހުރުމުގެ އާންމު ފީއާއި ފީގެ ނަމޫނާ އިޢުލާންކުރުން، އިންތިޒާމުކުރާނީ އާންމު ޤާނޫނުގެ ދަށުގެ މުއައްސަސާތަކުން ޢަމަލުކުރަންވާނެ.
		(ށ)	ރަޖިސްޓްރީގެ ޒިޔާރަތް ހުރުމުގެ އާންމު ފީއެ ނަގާ ތާރީޚުން ފެށިގެން މަސައްކަތް 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ފީގެ ރަސްމީ ނަމޫނާ އިޢުލާންކޮށް ކުރިއަށް ގެންދާ އާންމު ކަންތައް، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.
ކޯޓުގެ އަމުރު	.33		އިންތިޒާމުތައް ކުރުމުގައި އަމުރު ގެނެސް އިންތިޒާމުކުރާ އާންމު ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބާއްވާ ފީގެ ނަގުދުއްލައި އެއްވެސް ފައިސާއެއް ކަނޑައަޅާނަމަ، އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ އަމުރު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައެޅޭނެއެވެ.
ޝަރުޠު	.34		މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބާއްވާ ފީ ނެގުމަށް ގެނެސް އުޅޭ ޝަރުޠުތަކުގައި ޢަމަލުކުރަން އިންތިޒާމުކުރާ އާންމު ޤާނޫނުގެ ކަމާގުޅޭ މުއައްސަސާގެ ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފުނުވާނެ، އަދި އެ ޤާނޫނުގެ އެ މުއައްސަސާއަށް މި ޤާނޫނު ފުރިހަމަ ނިސްބަތްކުރެވޭނެއެވެ.
ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށް ޖަމާކުރުން	.35	(ހ)	ރަޖިސްޓްރީގެ ޒިޔާރަތް ހުރުމުގެ އާންމު ފީއެ ނަގަންޖެހޭއިރު އެ ފީ ނެގުމަށް ބޭނުންވާ އެންމެހައި ފައިސާ ހަމަޖެހުނުކަމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދައުލަތުގެ ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށް ޖަމާކުރަންވާނެއެވެ.

Deleted:

Deleted: ނ

		(ނ)	ރައްޔިތުންގެ ރައުޔު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނެގުމަށް ޚަރަދުވާނެކަމަށް ލަފާކުރާ ފައިސާ އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ހިސާބުކުރުމަށްފަހު، އެ ފައިސާ ހޯދުމަށް އަދި ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތާބެހޭ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި، އެ ވުޒާރާއަށް ހުށަހަޅާ ދުވަހުން 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ފައިސާ އެ ވުޒާރާއިން އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.
އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ އާންމު ޤާނޫނާ އެކަގައި މި ޤާނޫނު ހިނގުން	.36	(ހ)	މި ޤާނޫނުގައި އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ އާންމު ޤާނޫނަށް ހަވާލާދީފައިވާ މާއްދާތަކާ ގުޅިގެން އެ ޤާނޫނު ހިންގުމުގައި، އެ ޤާނޫނުގައި "އިންތިޚާބު" ކަމުގައި ބަޔާންކުރާ ކޮންމެ މާއްދާއެއް ކިޔަންވާނީ، އެ މާއްދާގައި ހަވާލާދީ އިންތިޚާބުތަކުގެ އިތުރުން، ރައްޔިތުންގެ ރައުޔު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓުވެސް އެއްފަދައިން ހިމެނޭގޮތުން ކަމުގައި ބަލައިގެންނެވެ.
		(ށ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނަގާ ރައްޔިތުންގެ ރައުޔު ހޯދުމުގެ އާންމު ވޯޓާ ގުޅިގެން ވެސް ކަމަކާ ބެހޭގޮތުން އަމަލުކުރަންވީ އުސޫލެއް މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހާލަތެއްގައި އަމަލުކުރަންވާނީ، އިންތިޚާބުތަކާބެހޭ އާންމު ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ ޤާނޫނުގެ މާއްދާތަކުން މި ޤާނޫނާ ފެތޭގޮތަށް ނިސްބަތްކޮށްގެންނެވެ.
ގަވާއިދު ހަދައި ހިންގުން	.37	(ހ)	ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނަގަން ނިންމާ ވޯޓެއްގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް ބަޔާންކޮށް އެ މަޖިލީހުން ހަދާ ގަވާއިދު ފާސްކޮށް، މި ޤާނޫނު ހިންގުމަށްޓަކައި ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގާނީ އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުންނެވެ.
		(ށ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދުތައް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަދައި ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

Deleted:

		(ށ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދަކަށް އިސްލާޙުތައް ގެނައުމަކަށް ނުވަތަ އެ މާއްދާގައި ބުނާ މުއްދަތުގެ ފަހުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިތުރު ގަވާއިދެއް ހަދަން އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ބޭނުންވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި އެ ގަވާއިދެއް ހެދުމަކަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ހުރަހެއް ނާޅައެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އާންމު ވޯޓެއް ނަގާނެ ތާރީޚެއް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން އިޢުލާނުކުރުމާއި ވޯޓުގެ ނަތީޖާ އިޢުލާނުކުރާ ދުވަހު، އިތުރު ގަވާއިދެއް ހަދައިގެންނުވާނެއެވެ. އަދި އެ މުއްދަތުގައި އަމަލުކުރަމުންދާ ގަވާއިދަކަށް އެއްވެސް އިސްލާޙެއްވެސް ނުގެނެވޭނެއެވެ.
ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން	.38		މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ، ތަސްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓްގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.
މާނަކުރުން	.39	(ހ)	މި ޤާނޫނުގައި އިބާރާތެއް ނުވަތަ ލަފުޒެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭކަށް ނުވާހާ ހިނދަކު، އަންނަނިވި އިބާރާތްތަކާއި ލަފުޒުތަކަށް ދީފައި އެވަނީ، އެ އިބާރާތްތަކާއި ލަފުޒުތަކަށް ތިރީގައި ދީފައިވާ މާނަކަމުގައެވެ.
		(1)	"ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އާންމު ވޯޓު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި ނަގާ ވޯޓަށެވެ.
		(2)	"އިންތިޚާބުތަކުގެ އާންމު ޤާނޫނު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2008 (އިންތިޚާބުތަކުގެ އާންމު ޤާނޫނު) އާއި އެ ޤާނޫނަށް ގެނެވޭ އެންމެހައި އިސްލާޙުތަކެއް ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.
		(3)	"އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 167 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށެވެ.

Deleted: ހަ

Deleted: ނު

Deleted: ނު

Deleted:

		(ނ)	މި ޤާނޫނުގައި ބުނެފައިވާ އެކިއެކި ކަންކަން ކުރުމަށާއި ތަކެތި ހުށަހެޅުމަށް ދީފައިވާ މުއްދަތު ގުނުމުގައި ސަރުކާރު ބަންދު ދުވަސްތައް ހިމެނޭނެއެވެ.

____

ޖަދުވަލު - 2

"ރައްޔިތުންގެ ހިޔާލު ހޯދުމުގެ އުސޫލު ވޯޓު ނެގުމުގެ ބިލު" މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރުމަށް ބޭއްވި ބައްދަލުވުންތަކަށް އ. ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ހާޒިރުވިގޮތުގެ ތަފްސީލު

ނަސްމީ ދަތުރެއްގައި	O	އެހެން ކޮމިޓީއެއްގެ ބައްދަލުވުމެއްގައި	@	ސަލާމުގައި ހުރި ބައްދަލުވުން	S	ހާޒިރުވި ބައްދަލުވުން	✓	ހާޒިރުނުވާ ބައްދަލުވުން	-
								ހިމެނިވަޑައިނުގަންނަވާ	N

ތާރީޚު	ބައްދަލުވުން	ހޭދަވި ވަގުތު	ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއީލް އަޙްމަދު ނަސީމް	ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ އިބްރާހިމް	މާވަށު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޒިމް	މާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ރިޝާ އާދަމް	ތުލުސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ނަސީމް	ކާވާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީދު	ފެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޒާހިރު	ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދޫހު	މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ނައުފަލް	ކެލާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ދީދީ	ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ޙުސައިން	ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސިނާން
14.09.2025	33	0:10	✓	-	-	✓	-	✓	O	✓	N	✓	✓	✓
09.09.2025	31	0:20	-	S	-	✓	✓	✓	O	N	-	✓	✓	✓
02.09.2025	30	0:50	-	S	-	✓	✓	✓	✓	N	-	✓	✓	✓
13.08.2025	23	0:05	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	N	-	✓	✓	S
22.07.2025	22	0:20	✓	S	-	✓	-	S	✓	N	✓	✓	✓	S
21.07.2025	21	0:40	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	N	-	✓	✓	✓
14.07.2025	20	0:20	✓	-	-	✓	✓	✓	O	N	-	✓	✓	✓
ޖުމްލަ	07	2:45	04	02	00	07	05	06	04	01	01	07	07	05